

Programma Fietsberaad 2008

1 Inleiding

Het Fietsberaad heeft in de vergadering 8 november 2007 het programma voor 2008 vastgesteld. Deze notitie geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen voor onderzoeken, bijeenkomsten en het magazine Fietsverkeer etc.

Wat het soort activiteiten betreft, gaat het Fietsberaad verder op de ingeslagen. Dat wil zeggen:

- 5 tot 6 themabijeenkomsten ter bevordering van de kenniswisseling;
- 3 nummers van het magazine Fietsverkeer;
- 12 nummers van de e-mail-nieuwsbrief ;
- aanvullen en verbeteren van de Kennis- en Voorbeeldenbank op de website,
- uitvoeren van een aantal onderzoeken en meewerken in relevante onderzoeken van andere organisaties. Van een aantal onderzoeken worden Fietsberaadpublicaties gemaakt.

2 Onderwerpen uit 2007 die doorlopen in 2008

De volgende projecten/onderwerpen zijn reeds in 2007 gestart en lopen door in 2008

2.1 Verbetering internationale kennisuitwisseling

Met financiële steun van het ministerie van Verkeer en Waterstaat is in 2007 gestart met de verbetering van de internationale kennisuitwisseling. De doelgroep bestaat uit buitenlandse beleidsmakers die kennis en ervaringen uit Nederland willen gebruiken. Hiervoor worden anderstalige versies van de website ontwikkeld en wordt een groot aantal items op de website vertaald. Ook buitenlanders die Nederland willen bezoeken kunnen straks bij het Fietsberaad terecht. Nevendoen is ondersteuning van Nederlandse (gemeente)ambtenaren die momenteel veel buitenlanders op bezoek krijgen.

2.2 Fietsparkeren bij stations: fietsparkeergedrag, handhaving en beheer fietsparkeren

In 2007 zijn uitgebreide onderzoeken gedaan naar het fietsparkeren bij een viertal stations. De bevindingen zullen in het voorjaar van 2008 gepresenteerd worden in publicatie 14. Verder is er al enige tijd een publicatie in de maak met praktische aanbevelingen voor handhaving en beheer van het fietsparkeren (publicatie 13). Door verschillende oorzaken heeft is deze productie echter vertraagd.

2.3 Marketing- en communicatie-instrumenten voor het fietsbeleid.

In 2007 is het communicatie-adviesbureau Emotion gestart met de ontwikkeling van een document, waarin de basisprincipes uit de marketing vertaald worden naar het fietsbeleid. Daarnaast is een goedbezochte themabijeenkomst gehouden. Dit alles wordt verwerkt in een publicatie, die voorjaar 2008 zal verschijnen. In 2008 krijgt dit project in 2008 een vervolg in een tweetal pilots (zie 0).

2.4 **Voorkomen en opheffen van barrières voor fietsers**

Als het gaat om de barrièrewerking van spoor- en hoofdwegen krijgen gemeenteambtenaren te maken met 'machtige' instituten, zoals ProRail, Rijkswaterstaat en provincies. Het doel van dit project is uitwisseling van ervaringen van gemeenteambtenaren op dit gebied. Een themabijeenkomst ligt voor de hand. In nauwe samenwerking met RWS, ProRail en het wandel- en fietsplatform (momenteel druk bezig met de spoorwegovergangenproblematiek). In het najaar van 2007 is de Grontmij begonnen met het beschrijven van een vijftal voorbeelden. In februari 2008 wordt een themabijeenkomst gehouden. Alle bevindingen worden verwerkt tot een publicatie.

2.5 **Meer fiets in HBO- opleidingen**

In november 2007 is adviesbureau SOAB gestart met een inventarisatie. Welke aandacht besteden HBO-opleidingen aan de fiets? En welke wensen hebben zij? De resultaten zijn maart 2008 gereed. Op basis van de resultaten wordt bekeken wat het Fietsberaad voor de opleidingen kan betekenen.

3 **Nieuwe onderwerpen in 2008**

Het Fietsberaad heeft de volgende nieuwe onderwerpen gekozen voor 2008:

3.1 **Twee pilots marktgericht fietsbeleid**

Doel: samen met twee 'koplopers' ervaringen opdoen op het gebied van marketing en communicatie in het fietsbeleid. Uitwisseling van de ervaringen met anderen.

Toelichting: In 2007 is het Fietsberaad gestart met het project 'marketing- en communicatie-instrumenten voor het fietsbeleid'. Dit project legt een basis, maar al snel werd duidelijk dat het een onontgonnen beleidsterrein is. Er is vooral behoefte aan de ontwikkeling van nieuwe instrumenten, omdat er weinig praktijkvoorbeelden zijn. In dit project ondersteunt het Fietsberaad twee (pilot-)gemeenten bij de ontwikkeling en het uitproberen van marketing en communicatie-instrumenten. Tussentijds worden de ervaringen gedeeld met andere gemeenten (en eventueel provincies). In dit project bekijken we tevens of geldstromen uit andere sectoren (gezondheid, milieu, integratie) aangeboord kunnen worden voor opschaling van de pilots (inclusief evaluatie). Het ministerie van V&W heeft in het onderzoeksprogramma 2008 eveneens geld gereserveerd voor deze pilots.

3.2 **Onderzoek tbv nieuwe CROW-Leidraad Fietsparkeren**

Het CROW heeft plannen om de Leidraad Fietsparkeren te herzien in 2008. De leidraad is al weer 6 jaar oud en in tussentijd zijn er de nodige ontwikkelingen geweest, zoals parkeren bij stations, automatische stallingen, fietsparkeur etc. Het Fietsberaad wil graag een actieve bijdrage leveren aan de nieuwe leidraad door deelname aan de CROW-werkgroep en het doen van voorbereidend onderzoek bijvoorbeeld ten behoeve van fietsparkeercijfers.

3.3 **Fiets in nieuwbougebieden**

Doel: stedenbouwkundige en planologische trends in uitbreidingswijken inzichtelijk maken en eventueel aanbevelingen ontwikkelingen hoe negatieve gevolgen voor het fietsverkeer beperkt kunnen worden.

Toelichting: in de opzet van nieuwbougebieden lijken zich trends voor te doen, die negatief kunnen uitpakken voor de mobiliteit, het fietsgebruik en de veiligheid. Stedenbouwers verlangen terug naar reuring door verschillende verkeerssoorten meer te mengen en automobilisten rechtstreekse routes aan te bieden. Marktpartijen hebben meer

grip op de planontwikkeling, wat onder andere leidt tot winkels aan een invalsweg ipv centraal in de wijk.

In dit project worden voor een aantal recente woonwijken de ontwikkelingen in beeld gebracht. Tevens wordt in beeld gebracht welke mogelijkheden verschillende betrokken hebben om ontwikkelingen bij te sturen. Dit project heeft een link met het Fietsersbondproject Wijken voor de Fiets, dat door VROM betaald wordt. Biedt tevens aanknopingspunten voor themabijeenkomsten cq excursies.

3.4 Benutten informatie koopstromenonderzoek

Doel: bestaande informatie uit koopstromenonderzoeken zodanig bewerken dat er meer zicht komt op de bestedingen van fietsers per gemeente cq per koopcentrum. Soort benchmark. Subdoel: de fiets beter verankeren in koopstromenonderzoek.

Toelichting: in discussies over het verkeersbeleid speelt de autobereikbaarheid van koopcentra een belangrijke rol. De economische betekenis van de fietsers is daarentegen vaak onderbelicht. In principe is veel informatie beschikbaar over de betekenis van fietsers, omdat veel regio's koopstroom-onderzoeken houden. Ook de vervoerwijze fiets is (meestal) opgenomen in deze onderzoeken, maar er zijn (voor zover bekend) geen heldere overzichten over de betekenis van de fiets waarbij gemeenten onderling vergeleken kunnen worden. Dergelijke overzichten zijn het resultaat van dit project, bij voorkeur ontsloten met behulp van een website-tool op www.fietsberaad.nl

3.5 Gevoeligheidsanalyse effectiviteit fietsbeleid

Het doel van dit project is om met behulp van de nieuwste simulatiemodellen inzichtelijk te maken welk effect een toe- of afname van het fietsgebruik heeft op de verkeerafwikkeling, de geluidhinder en de luchtkwaliteit. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft dit onderzoek op verzoek van het Fietsberaad in het onderzoeksprogramma 2008 opgenomen. Het Fietsberaad wordt nauw betrokken bij de uitvoering. Nadere toelichting: in de verkeerswereld wordt steeds vaker gebruik gemaakt van computermodellen om de toekomstige knelpunten voor de verkeerafwikkeling, geluidhinder en de luchtkwaliteit te voorspellen. De instrumenten worden ook steeds geavanceerder (macroscopisch dynamisch, filmpjes ect). Deze simulatiemodellen kunnen ook gebruikt worden om te laten zien wat er gebeurt als het fietsgebruik substantieel daalt of stijgt. In dit project wordt berekend wat de effecten zijn voor een middelgrote stad met een gemiddeld fietsgebruik als het fietsgebruik met bijvoorbeeld 20 procent daalt of met 20 procent stijgt. De berekeningen worden uitgevoerd voor de complete stad (output: bv voertuigverliesuren, overschrijdingen milieunormen) en voor een druk kruispunt (output: vooral microsimulatie van de verkeerafwikkeling). De output moet geschikt zijn voor aantrekkelijke presentatie op website en in powerpoints.

3.6 Integratie van recreatief fietsverkeer in het gemeentelijk (fiets-)beleid

Doel: concreter maken van de mogelijkheden om als gemeentelijk verkeersambtenaren aandacht te besteden aan recreatief fietsverkeer.

Toelichting: van oudsher zijn utilitair en recreatief gescheiden werelden, hoewel dit wel wat minder wordt. De verkeerskundigen richten zich vooral op utilitaire fietsers. Zij zijn ook beter traceerbaar: je weet de herkomsten en de bestemmingen. In het kader van dit project wordt eerst een beknopte inventarisatie gemaakt van de methoden om het recreatieve fietsverkeer in de vingers te krijgen en van concrete voorbeelden hoe men dat heeft aangepakt. Aansluitend een themabijeenkomst. Ism het landelijk Fietsplatform.